

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telex: 816-436
Telefax: 29-40-89

BS/97/11/92

**OPINIE O STOWARZYSZENIU POLSKI Z EWG
W ŚWIETLE PREFERENCJI POLITYCZNYCH I GOSPODARCZYCH SPOŁECZEŃSTWA**

Komunikat z badań

Warszawa, luty 1992 r.

Opinie społeczeństwa o stowarzyszeniu Polski z EWG były przedmiotem wcześniejszego komunikatu CBOS¹. Obecnie chcielibyśmy przedstawić różnice w opiniach o najważniejszych kwestiach politycznych, gospodarczych i społecznych życia kraju² między respondentami pozytywnie oceniającymi konsekwencje stowarzyszenia Polski z EWG, a tymi, którzy wyrażają odmienny pogląd.

Z poprzedniego komunikatu wynikały następujące wnioski:

* Społeczna wiedza o EWG i umowie stowarzyszeniowej na najbardziej ogólnym poziomie nie jest duża. Liczbę osób posiadających podstawową wiedzę o przedmiocie można szacować w granicach od 8% do 20% społeczeństwa.

* Niezależnie od posiadanej wiedzy panuje dość powszechne przekonanie o korzyściach, jakie przyniesie Polsce umowa stowarzyszeniowa.

* Oceny i opinie zdecydowanej większości badanych dotyczące konsekwencji wynikających dla Polski z podpisania umowy stowarzyszeniowej są oparte - jak się wydaje - na bardzo ogólnych wyobrażeniach, uproszczeniach i stereotypach. Tylko część respondentów kierowała się w swoich ocenach faktyczną (większą lub mniejszą) znajomością zagadnienia.

* Proces integracji Polski z EWG budzi sprzeczne uczucia. Z jednej strony dominuje otwartość, gotowość do bliskiego kontaktu z jednoczącą się Europą, z drugiej pewna skłonność do podejrzeń,

---

¹ Zob. komunikat CBOS "Opinia publiczna o stowarzyszeniu Polski z EWG", styczeń 1992 r.

² "Aktualne problemy i wydarzenia" (23) - sondaż przeprowadzony w dniach 3-10 stycznia 1992 r. na 1000-osobowej ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności.

nieufność wobec silniejszych państw Zachodu. Oba nastawienia nie wynikają z rozległej wiedzy. Funkcjonują raczej w sferze zmiennych emocji i nastrojów społecznych niż w obrębie bardziej trwałych przekonań.

Społeczna otwartość ku Europie a opinie o podstawowych
problemach kraju

Społeczna akceptacja integracji Polski z Europą nie jest powiązana w żaden wyraźny sposób z opiniami o podstawowych problemach kraju³. Jest raczej pewnym nastawieniem, przekonaniem, które - jak się wydaje - wynika z nadziei, jednej z ostatnich żywionych przez nasze społeczeństwo.

Opinie o korzyściach płynących dla Polski ze stowarzyszenia z EWG są najsilniej (choć i tak w niewielkim stopniu) powiązane ze społecznymi oczekiwaniami wobec nowego rządu. Oceniający pozytywnie umowę o stowarzyszeniu rzadziej niż pozostali są gotowi zaakceptować odejście od planu Balcerowicza, częściej natomiast oczekują przeprowadzenia przez rząd J. Olszewskiego szybkiej dekomunizacji. W mniejszym też stopniu niż inni obawiają się bezrobocia. Wypowiadając się na temat stosunków międzynarodowych,

---

³ Szukaliśmy związków między ocenami konsekwencji, jakie dla Polski płynąć będą z podpisania umowy stowarzyszeniowej z EWG a opiniami o ważnych zjawiskach społecznych, problemach gospodarczych, polskim życiu politycznym, polityce zagranicznej oraz sytuacji międzynarodowej. W analizie uwzględniliśmy ponad 60 różnych opinii, których związki z ocenami skutków umowy stowarzyszeniowej w zdecydowanej większości okazały się nieistotne. Natomiast istotne statystycznie zależności okazały się słabe. Tabela 1 przedstawia siłę związków między opiniami, mierzona współczynnikiem korelacji gamma.

Tabela 1

OPINIE	Pozytywna ocena konsekwencji dla Polski wynikających z umowy stowarzyszeniowej w następujących dziedzinach:					
	ogólnie	przemysł	rolnictwo	bezpieczeństwo granic państwa	warunki materialne życia ludzi	wielkość bezrobocia
1	2	3	4	5	6	7
Ogólnie sytuacja w naszym kraju rozwija się w dobrym kierunku	.16	.16	.09	.11	.19	*
Sytuacja gospodarcza jest dobra	.10	.11	.10	*	.18	*
Materialne warunki życia są dobre	*	*	*	*	.13	*
Sytuacja w zakładzie pracy jest dobra	.18	*	*	.14	*	*
W ciągu ostatnich dwóch lat zwiększyła się możliwość wpływu na to, co się dzieje w:						
- miejscu zamieszkania	*	.11	*	*	.15	.18
- miejscu pracy	.14	.11	*	.10	.16	*
- załatwienie spraw we władzach i urzędach	*	*	*	*	.15	*
Obawa o utratę pracy	-.20	*	*	-.12	*	*
Zmiany w kierunku sprywatyzowania gospodarki są zbyt wolne	.09	.16	.12	.13	*	*
Obecny okres w historii Polski to wstęp do otrząśnięcia się z trudności	.12	.17	.08	*	.22	*
Wszystkie ważne sprawy są w dobrych rękach	*	.20	.10	*	*	.14
Zadowolenie z tego, że na czele rządu stoi Jan Olszewski	*	.09	*	*	*	.08
Oczekiwanie na zmianę polityki nowego rządu w stosunku do polityki poprzedniego rządu	-.17	-.12	*	-.17	-.10	*
Oczekiwanie na odejście rządu Jana Olszewskiego od programu Belcerowicza	-.23	-.09	*	-.12	-.17	*
Oczekiwanie na przeprowadzenie przez nowy rząd dekomunizacji	.20	.26	.17	.16	*	.09
Wpływ rządu na to, co dzieje się w kraju jest za mały	.16	.13	*	.12	*	.09
Wpływ wojska na to, co dzieje się w kraju jest za mały	*	-.14	-.16	-.12	*	*
Wpływ Kościoła na to, co dzieje się w kraju jest za mały	*	.13	*	*	*	*
Wpływ NSZZ "S" na to, co dzieje się w kraju jest za mały	.09	.13	*	*	*	*

c.d. tabeli 1

1	2	3	4	5	6	7
Wpływ prezydenta na to, co dzieje się w kraju jest za mały	*	.08	*	*	*	*
Rząd powinien rządzić za pomocą dekretów	.11	.14	.12	*	.12	.14
Powinno się rozwiązać parlament, ogłosić nowe wybory	.09	*	*	*	*	*
Powinno się wprowadzić rządy "silnej ręki" rezygnując z demokracji	-.12	*	-.09	*	-.09	*
Polska ma dobre stosunki z:						
- Litwą	.14	.14	.18	*	*	.11
- Rosją	.16	.08	*	*	*	-.10
- Białorusią	*	*	*	*	.13	*
- Ukrainą	.10	.14	.08	*	.28	*
Sytuacja na Wschodzie może stanowić zagrożenie dla Polski	*	*	*	*	*	-.10
Dla Polski korzystniejszą byłoby graniczyć na Wschodzie z czterema samodzielnymi republikami niż z WNP	.24	.24	.19	.19	.15	.24
Duże zainteresowanie polityką	.24	.17	.08	.12	*	*
Wysoka religijność	*	.12	*	*	*	*
* związek nie jest istotny statystycznie						

częściej niż pozostali ankietowani podzielają pogląd, że dla Polski byłoby korzystniejszą graniczyć z czterema samodzielnymi państwami niż ze Wspólnotą Niepodległych Państw. Są to również osoby bardziej niż inni interesujące się polityką.

Istotne dla oceny konsekwencji umowy stowarzyszeniowej są zajmowane przez badanych miejsca w strukturze społeczno-zawodowej. Opinię, że umowa okaże się dla Polski korzystna częściej niż inne grupy wyrażają: inteligencja i kadra kierownicza oraz prywatni przedsiębiorcy. Najwięcej sceptycyzmu ujawniają rolnicy, choć i tak w zdecydowanej większości pozytywnie oceniają konsekwencje umowy stowarzyszeniowej (zob. tabele aneksu).

Dla lepszego zrozumienia problemu wskażemy te opinie społeczeństwa, które są kluczowe dla oceny korzyści płynących dla

Polski ze stowarzyszenia z EWG, odstępując od analizowania znaczenia poszczególnych słabych związków pomiędzy wyrażanymi poglądami.

Jak się wydaje taką kluczową opinią jest przekonanie, że dla Polski korzystniej byłoby graniczyć na Wschodzie z czterema niepodległymi państwami niż z jednym wielkim organizmem państwowym - Wspólnotą Niepodległych Państw. Również istotne, choć o nieco mniejszej wadze są oczekiwania kierowane wobec rządu J.Olszewskiego: że przeprowadzi szybką dekomunizację oraz że nie odejdzie od programu Balcerowicza. Im większa jest nadzieja na pozytywne konsekwencje wejścia Polski do EWG, tym częściej te opinie są wyrażane. Ich cechą wspólną jest to, że wszystkie funkcjonują raczej w sferze symboli, wizji czy raczej pewnych znaków służących rozumieniu tego, co dzieje się w okresie polskiej transformacji.

"Plan Balcerowicza" funkcjonuje bowiem w świadomości społecznej raczej jako pewien sposób reformowania gospodarki w stronę wolnego rynku, z którym początkowo wiązano ogromne nadzieje, niż jest postrzegany jako dokładny zapis kolejnych kroków w dziedzinie gospodarki. Podobnie dekomunizacja, jak pokazał sondaż CBOS⁴, nie jest rozumiana przez opinię publiczną na poziomie konkretnych posunięć, czy decyzji politycznych, a oznacza raczej jakąś bliżej nieokreśloną formę oczyszczenia, zerwania ze złą komunistyczną przeszłością. Również przekonanie, że korzystniej dla

---

⁴ "Aktualne problemy i wydarzenia" (22) - sondaż przeprowadzony w dniach 14-19 listopada 1991 r. na 1500-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności.

Polski byłoby graniczyć z niepodległymi państwami, które powstały na gruzach Związku Radzieckiego, wskazuje pewien rodzaj myślenia symbolicznego (upadek imperium - odzyskana wolność).

Gdyby więc, pozostając w języku symboli, spróbować zbudować metaforę o wejściu Polski do Europy, to byłby to: "Zorganizowany (planem Balcerowicza) marsz na Zachód (integracja z EWG) Polaków oczyszczonych ze złej przeszłości (dekomunizacja), mających za sobą wolne i nie zagrażające wolności narody".

* * *

Podsumowując: zależności między oceną korzyści, jakie przyniesie Polsce umowa stowarzyszeniowa a podzielanymi przez respondentów opiniami dotyczącymi najważniejszych kwestii społecznych, gospodarczych, politycznych okazały się słabe. Znalazło swoje potwierdzenie przypuszczenie, że oceny zdecydowanej większości badanych, dotyczące konsekwencji płynących dla Polski z podpisania umowy stowarzyszeniowej, są oparte na bardzo ogólnych wyobrażeniach i nastawieniach funkcjonujących w sferze symbolicznego postrzegania rzeczywistości.

ANEKS

Tabela 1. Czy dla wielkości bezrobocia stowarzyszenie z EWG okaże się:

(%)

	Zdecyd. korzystne	Raczej korzystne	Nie będzie korzystne	Nie wiem	LICZBA OSÓB
Ogółem	5	35	43	18	649
Płeć					
Mężczyźni	6	35	44	15	357
Kobiety	4	34	41	22	292
Wiek					
do 24 lat	3	24	51	22	91
25-29	3	39	43	16	75
30-39	6	34	42	18	176
40-49	5	38	40	18	125
50-59	7	40	40	12	89
60 lat i więcej	3	33	42	22	93
Miejsce zamieszkania					
Wieś	4	36	39	21	220
Miasto	5	34	45	16	429
Wielkość miasta					
miasto do 20 tys.	9	43	40	9	82
od 21 do 100 tys.	5	26	53	16	135
od 101 do 500 tys.	5	38	37	21	109
501 tys i więcej mieszk.	4	33	46	17	103
Region					
Środkowy (Warszawa)	6	30	39	25	116
Północno-wsch. (Białystok)	3	41	35	22	37
Północny (Gdańsk)	3	29	41	27	70
Południowy (Katowice)	13	32	34	22	95
Południowo-wsch. (Kraków)	7	37	39	18	101
Środkowo-wsch. (Lublin)	0	37	41	22	41
Środkowo-zach. (Poznań)	0	49	49	2	98
Południowo-zach. (Wrocław)	2	27	59	11	91
Wykształcenie					
Podstawowe	2	39	40	20	186
Zasadnicze zawodowe	3	31	48	18	175
Średnie	7	35	40	18	223
Wyższe	9	32	46	12	65
Grupa społeczno-zawodowa					
Inteligencja, kadra kier.	7	42	40	12	43
Pozostali prac. umysł.	6	34	40	19	183
Pracownicy handlu i usług	3	44	28	25	36
Robotnicy wykwalifikowani	5	34	41	21	197
Robotnicy niewykwalifik.	4	36	45	16	56
Robotnicy naj.w rol.i leś.	0	35	60	5	20
Rolnicy	2	26	55	18	62
Prywatni przedsiębiorcy	6	38	48	8	50
Dochody osobiste respondenta					
Do 750 tys.zł	2	41	37	19	94
751-1500	5	38	37	20	265
1501-2250	5	25	52	19	161
2251-3000	8	34	42	16	62
3001-3750	6	50	39	6	36
3751-4500	8	25	58	8	12
Powyżej 4500 tys. zł	0	15	69	15	13
Ocena war. materialnych					
Złe	3	34	43	20	291
Średnie	6	36	43	15	301
Dobre	4	32	40	25	57
Deklarowane poglądy					
Lewica	5	32	45	18	122
Centrum	3	35	49	13	217
Prawica	7	37	42	13	187
Trudno powiedzieć	4	33	29	33	123
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry	7	34	45	14	153
Zły	4	36	43	17	399
Trudno powiedzieć	4	31	38	27	96

Tabela 2. Czy dla warunków materialnych życia ludzi stowarzyszenie z EWG okaże się: (%)

	Zdecyd. korzystne	Raczej korzystne	Nie będzie korzystne	Nie wiem	LICZBA OSÓB
Ogółem	8	47	31	14	649
Płeć					
Mężczyźni	9	44	34	13	357
Kobiety	6	51	27	16	292
Wiek					
do 24 lat	2	54	30	14	91
25-29	8	47	32	13	75
30-39	10	46	32	13	176
40-49	6	49	34	11	125
50-59	13	45	28	13	89
60 lat i więcej	5	44	28	23	93
Miejsce zamieszkania					
Wieś	6	45	30	19	220
Miasto	8	48	31	12	429
Wielkość miasta					
miasto do 20 tys.	13	55	24	7	82
od 21 do 100 tys.	7	43	37	13	135
od 101 do 500 tys.	7	47	27	19	109
501 tys i więcej mieszk.	7	51	35	7	103
Region					
Środkowy (Warszawa)	9	44	29	18	116
Północno-wsch. (Białystok)	8	38	38	16	37
Północny (Gdańsk)	1	44	39	16	70
Południowy (Katowice)	16	47	18	19	95
Południowo-wsch. (Kraków)	10	49	29	13	101
Środkowo-wsch. (Lublin)	2	44	39	15	41
Środkowo-zach. (Poznań)	4	51	36	9	98
Południowo-zach. (Wrocław)	7	54	31	9	91
Wykształcenie					
Podstawowe	6	42	32	19	186
Zasadnicze zawodowe	7	47	35	10	175
Średnie	8	51	26	15	223
Wyższe	14	48	32	6	65
Grupa społeczno-zawodowa					
Inteligencja, kadra kier.	7	70	21	2	43
Pozostali prac. umysł.	8	49	27	16	183
Pracownicy handlu i usług	6	61	19	14	36
Robotnicy wykwalifikowani	7	46	32	15	197
Robotnicy niewykwalifik.	9	36	43	13	56
Robotnicy naj.w rol.i leś.	5	60	30	5	20
Rolnicy	5	35	37	23	62
Prywatni przedsiębiorcy	16	40	34	10	50
Dochody osobiste respondenta					
Do 750 tys.zł	6	55	28	11	94
751-1500	7	47	31	16	265
1501-2250	9	47	30	14	161
2251-3000	8	39	32	21	62
3001-3750	11	50	31	8	36
3751-4500	8	50	42	0	12
Powyżej 4500 tys. zł	8	54	31	8	13
Ocena war. materialnych					
Złe	5	47	36	12	291
Średnie	11	49	25	15	301
Dobre	5	39	35	21	57
Deklarowane poglądy					
Lewica	7	47	34	12	122
Centrum	5	51	35	9	217
Prawica	13	49	28	10	187
Trudno powiedzieć	7	39	24	31	123
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry	12	53	25	10	153
Zły	6	46	34	14	399
Trudno powiedzieć	6	44	27	23	96

Tabela 3. Czy dla przemysłu stowarzyszenie okaże się:

(%)

	Zdecyd. korzystne	Raczej korzystne	Nie będzie korzystne	Nie wiem	LICZBA OSÓB
Ogółem	17	56	13	14	649
Płeć					
Mężczyźni	18	55	15	12	357
Kobiety	16	58	10	16	292
Wiek					
do 24 lat	14	62	19	5	91
25-29	13	63	15	9	75
30-39	16	56	14	14	176
40-49	16	58	10	17	125
50-59	21	57	10	11	89
60 lat i więcej	24	42	11	24	93
Miejsce zamieszkania					
Wieś	15	56	14	15	220
Miasto	19	56	12	13	429
Wielkość miasta					
miasto do 20 tys.	20	59	12	10	82
od 21 do 100 tys.	19	61	9	11	135
od 101 do 500 tys.	15	56	12	17	109
501 tys i więcej mieszk.	21	47	17	15	103
Region					
Środkowy (Warszawa)	19	51	15	16	116
Północno-wsch. (Białystok)	11	65	8	16	37
Północny (Gdańsk)	11	56	14	19	70
Południowy (Katowice)	27	54	6	13	95
Południowo-wsch. (Kraków)	25	50	12	14	101
Środkowo-wsch. (Lublin)	10	56	10	24	41
Środkowo-zach. (Poznań)	7	66	20	6	98
Południowo-zach. (Wrocław)	18	57	13	12	91
Wykształcenie					
Podstawowe	15	59	9	18	186
Zasadnicze zawodowe	20	55	13	12	175
Średnie	15	57	16	13	223
Wyższe	26	48	15	11	65
Grupa społeczno-zawodowa					
Inteligencja, kadra kier.	26	58	12	5	43
Pozostali prac. umysł.	16	52	16	16	183
Pracownicy handlu i usług	8	83	6	3	36
Robotnicy wykwalifikowani	19	59	9	13	197
Robotnicy niewykwalifik.	16	55	11	18	56
Robotnicy naj.w rol.i leś.	5	70	15	10	20
Rolnicy	18	39	19	24	62
Prywatni przedsiębiorcy	18	56	20	6	50
Dochody osobiste respondenta					
Do 750 tys.zł	13	59	12	17	94
751-1500	16	57	11	15	265
1501-2250	20	52	14	14	161
2251-3000	19	61	10	10	62
3001-3750	17	61	17	6	36
3751-4500	33	42	25	0	12
Powyżej 4500 tys. zł	8	62	15	15	13
Ocena war. materialnych					
Złe	16	60	11	13	291
Średnie	20	50	15	15	301
Dobre	11	65	11	14	57
Deklarowane poglądy					
Lewica	14	55	17	14	122
Centrum	12	62	16	10	217
Prawica	28	53	9	10	187
Trudno powiedzieć	13	50	10	27	123
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry	23	58	11	8	153
Zły	15	55	15	15	399
Trudno powiedzieć	17	55	8	20	96

Tabela 4. Czy dla rolnictwa stowarzyszenie z EWG okaże się:

(%)

	Zdecyd. korzystne	Raczej korzystne	Nie będzie korzystne	Nie wiem	LICZBA OSÓB
Ogółem	13	49	24	15	649
Płeć					
Mężczyźni	14	48	25	14	357
Kobiety	11	50	23	17	292
Wiek					
do 24 lat	8	53	26	13	91
25-29	11	52	27	11	75
30-39	16	49	23	11	176
40-49	10	49	22	19	125
50-59	11	46	30	12	89
60 lat i więcej	17	42	16	25	93
Miejsce zamieszkania					
Wieś	8	55	22	16	220
Miasto	15	45	25	15	429
Wielkość miasta					
miasto do 20 tys.	16	44	33	7	82
od 21 do 100 tys.	14	43	24	19	135
od 101 do 500 tys.	10	51	23	16	109
501 tys i więcej mieszk.	21	44	20	15	103
Region					
Środkowy (Warszawa)	12	50	21	17	116
Północno-wsch. (Białystok)	8	49	16	27	37
Północny (Gdańsk)	13	59	14	14	70
Południowy (Katowice)	21	42	20	17	95
Południowo-wsch. (Kraków)	12	50	26	13	101
Środkowo-wsch. (Lublin)	10	46	27	17	41
Środkowo-zach. (Poznań)	10	59	23	7	98
Południowo-zach. (Wrocław)	11	34	38	16	91
Wykształcenie					
Podstawowe	13	51	22	14	186
Zasadnicze zawodowe	13	51	21	15	175
Średnie	10	47	27	17	223
Wyższe	20	42	26	12	65
Grupa społeczno-zawodowa					
Inteligencja, kadra kier.	12	44	35	9	43
Pozostali prac. umysł.	13	49	21	17	183
Pracownicy handlu i usług	8	53	22	17	36
Robotnicy wykwalifikowani	13	50	21	15	197
Robotnicy niewykwalifik.	14	48	29	9	56
Robotnicy naj.w rol.i leś.	15	50	30	5	20
Rolnicy	10	39	27	24	62
Prywatni przedsiębiorcy	16	52	22	10	50
Dochody osobiste respondenta					
Do 750 tys.zł	6	61	22	11	94
751-1500	14	49	24	14	265
1501-2250	14	40	25	20	161
2251-3000	11	52	23	15	62
3001-3750	25	42	19	14	36
3751-4500	8	67	25	0	12
Powżej 4500 tys. zł	0	62	15	23	13
Ocena war. materialnych					
Złe	11	48	27	14	291
Średnie	15	50	21	14	301
Dobre	12	39	23	26	57
Deklarowane poglądy					
Lewica	12	41	31	16	122
Centrum	6	49	33	12	217
Prawica	23	51	16	10	187
Trudno powiedzieć	8	51	12	28	123
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry	16	51	24	10	153
Zły	11	48	24	17	399
Trudno powiedzieć	13	48	25	15	96

Tabela 5. Czy dla bezpieczeństwa granic państwa stowarzyszenie z EWG okaże się: (3)

	Zdecyd. korzystne	Raczej korzystne	Nie będzie korzystne	Nie wiem	LICZBA OSÓB
Ogółem	21	51	15	13	649
Płeć					
Mężczyźni	22	52	15	11	357
Kobiety	20	50	14	16	292
Wiek					
do 24 lat	20	56	13	11	91
25-29	27	55	12	7	75
30-39	18	51	16	14	176
40-49	19	52	19	10	125
50-59	26	53	8	13	89
60 lat i więcej	23	40	15	23	93
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	56	10	16	220
Miasto	23	48	17	11	429
Wielkość miasta					
miasto do 20 tys.	23	51	11	15	82
od 21 do 100 tys.	19	52	17	12	135
od 101 do 500 tys.	25	45	17	13	109
501 tys i więcej mieszk.	27	45	21	7	103
Region					
Środkowy (Warszawa)	16	47	18	19	116
Północno-wsch. (Białystok)	27	41	11	22	37
Północny (Gdańsk)	16	50	11	23	70
Południowy (Katowice)	36	45	12	7	95
Południowo-wsch. (Kraków)	24	53	12	11	101
Środkowo-wsch. (Lublin)	10	56	24	10	41
Środkowo-zach. (Poznań)	14	62	15	8	98
Południowo-zach. (Wrocław)	24	51	15	10	91
Wysztalcenie					
Podstawowe	18	51	15	17	186
Zasadnicze zawodowe	18	50	18	14	175
Średnie	22	56	12	11	223
Wyższe	38	38	15	8	65
Grupa społeczno-zawodowa					
Inteligencja, kadra kier.	35	44	14	7	43
Pozostali prac. umysł.	20	51	15	13	183
Pracownicy handlu i usług	14	56	11	19	36
Robotnicy wykwalifikowani	25	49	12	14	197
Robotnicy niewykwalifik.	11	63	18	9	56
Robotnicy naj.w rol.i leś.	20	70	5	5	20
Rolnicy	11	52	16	21	62
Prywatni przedsiębiorcy	30	40	24	6	50
Dochody osobiste respondenta					
Do 750 tys.zł	12	57	14	17	94
751-1500	24	49	14	13	265
1501-2250	24	49	12	15	161
2251-3000	15	53	21	11	62
3001-3750	25	47	19	8	36
3751-4500	25	50	17	8	12
Powyżej 4500 tys. zł	23	69	8	0	13
Ocena war. materialnych					
Złe	20	53	14	12	291
Średnie	23	49	14	14	301
Dobre	16	49	21	14	57
Deklarowane poglądy					
Lewica	18	49	20	13	122
Centrum	19	54	16	11	217
Prawica	30	49	12	9	187
Trudno powiedzieć	15	50	11	24	123
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry	29	48	15	8	153
Zły	19	52	15	14	399
Trudno powiedzieć	17	51	13	20	96